

**БЮЛЕТИН
НА
ЕВРОПЕЙСКАТА МРЕЖА НА СЪДЕБНИТЕ СЪВЕТИ**

Бюлетин на ЕМСС април – юни 2026 г.

Съдържание

Европейска мрежа на съдебните съвети.....	3
Общо събрание на ЕМСС: Приемане на Декларацията от Париж 2026 г. „Доверието в съдебната власт“	3
Европейски форум на юридическите професии.....	5
Европейска комисия.....	6
Информационно табло на ЕС в областта на правосъдието 2026 г.	6
Съвет на Европейския съюз	7
Конференция за присъединяване към Европейския съюз: Обща позиция на Европейския съюз относно първия преговорен клъстер с Украйна	7
Европейска мрежа за съдебно обучение	9
Общо събрание	9
Венецианска комисия	10
Председателят на Венецианската комисия с обръщение към Конференцията на италианския Сенат за борба с речта на омразата.....	10
Република Молдова - Съвместно становище на Венецианската комисия и Генерална дирекция „Права на човека и върховенство на закона“ (DGI) на Съвета на Европа относно проекта за законодателни изменения относно проверките за почтеност и оценяването на съдиите	12
Генерален съвет на съдебната власт (Consejo General del Poder Judicial)	13
Няма закон без независими съдии	13

European Network of Councils
for the Judiciary (ENCJ)

Réseau européen des Conseils
de la Justice (RECJ)

Европейска мрежа на съдебните съвети

Общо събрание на ЕМСС: Приемане на Декларацията от Париж 2026 г. „Доверието в съдебната власт“

„Доверието в съдебната власт“ беше темата, избрана за Общото събрание на ЕМСС през 2026 г., проведено в Париж от 3 до 5 юни. Впечатляващата Голяма зала на френския Върховен съд (Cour de Cassation) послужи като място за дискусията „Доверието в съдебната власт“. Основната тема се състоеше от три градивни елемента: дигитализация, комуникация и възприятие на потребителите на съдилища.

Президентът на ЕМСС Мадлен Матийо подчерта значението на събитието за обмена на мнения и укрепването на общественото доверие в съдебните системи. Дискусиите бяха открити от председателите на Френския съвет на съдебна власт (Conseil supérieur de la Magistrature) Кристоф Сулар и Реми Хейц, както и от председателя на Европейската асоциация на съдиите Сабин Матейка и на Консултативния съвет на европейските съдии (CCJE) Хосе Игреха Матос. АСА-Еуропа беше представена от Илиас Мазос.

По време на сесията, предназначена само за членове, новият президент на ЕМСС, Брайън О'Мур, беше избран заедно със седем нови членове на Изпълнителния борд: Conseil Supérieur de la Magistrature, Франция (номиниран представител г-жа Мадлен Матийо), Национален съдебен съвет, Унгария (г-жа Агнес Хилд), Consiglio di Presidenza della Giustizia Amministrativa, Италия (г-жа Лаура Патели), Teslietu Padome, Латвия (г-н Айгарс Струпис), Raad voor de Rechtspraak, Нидерландия (г-н Реми ван Леест) и Sodni Svet, Словения (г-н Матей Куйович). Новоизбраният председател и Изпълнителен борд ще служат до 2028 г. Представителят на CGPJ Испания (г-н Хосе Мария Фернандес Сейхо) ще остане част от Изпълнителния борд до 2027 г.

Асамблеята беше допълнително обогатена от участието на двама лектори, поканени от ЕМСС: Лорънс Пеко-Риволие, президент на френския орган за регулиране на аудиовизуалните комуникации и цифровите въпроси (ARCOM), говори за предизвикателствата пред цифровизацията, а Ханс Нийенхойс изнесе презентация, озаглавена „Комуникация и доверие в съдебната система“.

Членовете и наблюдателите също така с удоволствие присъстваха на основната презентация на Коен Ленартс, председател на Съда на Европейския съюз, озаглавена „Вярваме в съдилищата: Пазителите на европейските ценности“, която се фокусира върху зачитането на върховенството на закона, залегнало в член 2 от Договора за Европейския съюз, и важната роля на съдебните съвети за неговото прилагане.

След плодотворни дискусии в подгрупите, членовете на ЕМСС приеха Декларацията от Париж 2026. Документът подчертава, че във време, когато демократичните институции са изправени пред нарастващ скептицизъм и нарастващ натиск, поддържането на общественото доверие в съдебната система е по-важно от всякога.

Според Декларацията, съдебната независимост и отчетността са неразделни и общественото доверие зависи и от двете. Поради тази причина институциите, отговорни за управлението на съдебната система, трябва да бъдат независими, подкрепени от адекватни ресурси и защитени от политическа намеса.

Подчертава се важната роля на съдебните съвети при подбора на съдии и съдебната кариера. Поддържането на високи стандарти на съдебна етика е от съществено значение.

Декларацията подчертава как прозрачността, дигитализацията, правилното използване на изкуствения интелект и комуникацията между съдии и граждани са от решаващо значение за да се укрепи общественото доверие.

В заключението се подчертава, че поддържането на общественото доверие в съдебната система зависи от постоянния ангажимент за независимост, професионализъм, прозрачност и отчетност. Подчертава се, че съдебните съвети трябва да поемат водеща роля в управлението на ключови трансформации, особено в комуникацията и дигитализацията.

В него се подчертава също, че при въвеждането на технологични иновации, като например изкуствения интелект, тези съвети трябва да гарантират, че подобни инструменти подкрепят, а не подкопават съдебната независимост, човешкото вземане на решения и основните ценности на върховенството на закона. В заключение, модернизацията трябва да върви ръка за ръка със стриктно спазване на тези основни принципи, за да се запази общественото доверие.

Европейски форум на юридическите професии

Петата годишна конференция на Европейския форум на юридическите професии, организирана от Академията по европейско право (ERA), ще се проведе в Брюксел на 16 ноември 2026 г. (с възможност за онлайн участие).

Събитието събира водещи представители на европейски правни и съдебни организации, за да се справят с нарастващите заплахи, пред които са изправени юристите и правосъдните системи, които те поддържат.

Форумът на юридическите професии е междупрофесионална платформа, установяваща диалог за юристите, за да обсъждат общи предизвикателства и опасения с цел да формулират съвместни позиции.

На фона на намаляващото зачитане на върховенството на закона, нарастващите цифрови рискове и нарастващия натиск върху независимостта на съдебната власт, участниците се споразумяха по следната тема - Защита на юристите за защита на правосъдните системи: почтеност, киберсигурност и лична защита. Събитието ще разгледа три взаимосвързани предизвикателства: физическата и личната защита на съдии, адвокати и други професионалисти в областта на правосъдието; киберсигурността и защитата на данните в рамките на правосъдните системи; и почтеността на европейските правни институции в условията на политически натиск, корупция и дефицит на обществено доверие.

В понеделник, 16 март 2026 г., ЕМСС беше домакин на пролетната среща на Европейския форум на юридическите професии в Брюксел. Срещата събра представители на участващите организации, за да обсъдят възможни теми за следващата годишна конференция, както и други практически и организационни въпроси.

Посредством основен доклад, презентации на място и три специализирани кръгли маси, участниците ще разгледат теми, включително Люксембургската конвенция, тормоза над работещите в съдебната система, цифровия суверенитет, използването на изкуствен интелект в правосъдието, процедурите за назначаване на съдии и заплахата от проникване на престъпни организации. Събитието има за цел да насърчи междупрофесионалния диалог и да идентифицира добри практики, които могат да укрепят устойчивостта и независимостта на съдебните системи в цяла Европа.

Кликнете [тук](#) за повече информация относно Европейския форум на юридическите професии.

Европейска комисия

Информационно табло на ЕС в областта на правосъдието 2026 г.

На 4 юни Европейската комисия публикува Информационното табло на ЕС в областта на правосъдието за 2026 г. Всяка година, като част от инструментариума на ЕС за върховенството на закона, Информационното табло в областта на правосъдието включва показатели за ефикасността, качеството и независимостта на правосъдните системи на държавите членки на Европейския съюз.

Освен това, Информационното табло играе централна роля в работата на Комисията по наблюдение и укрепване на правосъдните системи. То предоставя полезна информация за годишния доклад за върховенството на закона и служи като практичен ресурс за държавите членки за сравнителни данни и открояване на най-добрите практики в подкрепа на националните реформи.

ЕМСС отново допринесе за този проект, като предостави ключови данни за независимостта на съдебната власт чрез своите членове и наблюдатели. За първи път в информационното табло беше представен сравнителен показател от ЕМСС, измерващ гаранциите по отношение на изпитателните срокове за съдии (фигура 55 на страница 48).

Кликнете [тук](#), за да прочетете пълния доклад.

Съвет на Европейския съюз

Конференция за присъединяване към Европейския съюз: Обща позиция на Европейския съюз относно първия преговорен клъстер с Украйна

На 24 юни 2024 г. Европейският съюз проведе първата междуправителствена конференция на министерско ниво за започване на преговори с Украйна за присъединяване. Оттогава страната кандидатка се ангажира със зачитането и насърчаването на основните ценности на Съюза, в съответствие с член 49 от Договора за Европейския съюз (ДЕС).

На 12 юни 2026 г. Европейският съюз официално представи обща позиция след [Конференцията за присъединяване на Украйна](#) относно прилагането на клъстер 1. Документът обяснява как Съюзът смята, че страната кандидатка трябва да продължи, като прилага достиженията на правото на ЕС по следните теми: Съдебна система и основни права; Правосъдие, свобода и сигурност, Икономически критерии; Обществени поръчки; Статистика; Финансов контрол.

Първият от шестте преговорни клъстера, известен като „основи“ ("fundamentals"), е насочен към прилагането на основните ценности на ЕС, включително зачитането на върховенството на закона и правораздаването. За да изпълни изискванията за присъединяване към ЕС, Украйна трябва да приведе в съответствие ключови елементи, включително:

- Съответните европейски стандарти относно функционирането на съдебната система.
- Укрепване на независимостта и капацитета на органите за съдебно и прокурорско управление.
- Меритократичен подбор на членовете на съдебните и прокурорските органи и рационализиране на съдебното управление.
- Подобряване на управлението и ресурсите на съдилищата.
- Консолидирана отчетност и почтеност на всички нива.
- Осигуряване на достъпност, качество и ефикасно правораздаване в съответствие с достиженията на правото на ЕС и европейските стандарти.

Общата позиция също така подчерта необходимостта от засилване на независимостта, отчетността и качеството в съдебните системи, включително пълномащабна дигитализация.

Отварянето на този първи клъстер представлява исторически етап и уникална възможност за тези два наблюдателя на ЕМСС по пътя им към присъединяване към ЕС.

Кликнете [тук](#), за да намерите повече информация относно присъединяването на Украйна към Европейския съюз.

Европейска мрежа за съдебно обучение

Общо събрание

На 18-19 юни 2026 г. директорът на ЕМСС присъства на Общото събрание на Европейската мрежа за съдебно обучение (EJTN), свикано по време на кипърското председателство на Съвета на Европейския съюз. Събранието беше посветено на бъдещето на европейското съдебно обучение и прилагането на Европейската стратегия за съдебно обучение 2025-2030 г.

Срещата събра членове на EJTN и партньорски организации, за да обсъдят как да се засили съдебното обучение в целия Съюз и да се подобри координацията на европейско ниво.

Като част от програмата, г-жа Милда Трейге взе участие в панел, посветен на сътрудничеството на EJTN с партньорски организации в областта на обучението, свързано с върховенството на закона, където беше подчертан приносът на ЕМСС за оценката на нуждите от обучение, сътрудничеството във форума Judges@Europe и подкрепата на ЕМСС за дългосрочен съдебен обмен в Съда на Европейския съюз и Европейския съд по правата на човека.

Венецианска комисия

Председателят на Венецианската комисия с обръщение към Конференцията на италианския Сенат за борба с речта на омразата

На 18 юни Марта Картабия, председател на Венецианската комисия на Съвета на Европа, произнесе основна реч на конференцията „Противодействие на речта на омразата в публичния дискурс“, организирана от Италианския сенат.

В началото на речта си председателят Картабия подчерта, че „Противодействието на речта на омразата не е цензура: това е демокрация“. Тя предупреди, че дехуманизацията е в основата на речта на омразата и потвърди ангажимента на Венецианската комисия за борба с расизма и дискриминацията. Пзовавайки се на актуализирания Контролен списък на Комисията за върховенството на закона, тя подчерта, че равенството и недискриминацията са основни стълбове на всяко демократично общество, основано на правата на човека и върховенството на закона.

Описвайки свободата на изразяване като „биещото сърце на демокрацията“, председателят Картабия отбеляза, че социалните медии, изкуственият интелект и други цифрови технологии значително са увеличили разпространението на речта на омразата. Тя подчерта важността на оценката на въздействието на системите с изкуствен интелект върху равенството и недискриминацията през целия им жизнен цикъл и призова за пропорционални, превантивни и навременни отговори.

Признавайки, че наказателното преследване остава необходимо за най-сериозните форми на реч на омразата, председателят Картабия повтори, че то трябва да се използва само като крайна мярка. Вместо това, тя се застъпи за всеобхватен превантивен подход, основан на независим мониторинг, медийна грамотност, отчетност за плагиатство и възстановително правосъдие.

Размишлявайки върху ролята на възстановителното правосъдие, тя отбеляза: „Ако е вярно, че омразата произтича от отричането на другия, тогава възстановителното правосъдие, съсредоточено върху срещата с другия, може да предложи противоотрова срещу разпространението на агресията.“ Тя също така се позова на Венецианската декларация за ролята на възстановителното правосъдие и съответните препоръки на Съвета на Европа относно възстановителното правосъдие и правата на жертвите.

В заключение президентът Картабия призова за споделен ангажимент от страна на публичните институции, гражданското общество, частния сектор и гражданите, и особено младите хора, за укрепване на демократичната устойчивост срещу речта на омразата и дезинформацията.

Кликнете [тук](#), за да прочетете текста на речта.

Република Молдова - Съвместно становище на Венецианската комисия и Генерална дирекция „Права на човека и върховенство на закона“ (DGI) на Съвета на Европа относно проекта за законодателни изменения относно проверките за почтеност и оценяването на съдиите

С писмо от 5 май 2026 г. Република Молдова поиска становище от Венецианската комисия на Съвета на Европа относно проекта за законодателни изменения относно проверките за почтеност и оценяването на съдиите в Република Молдова ([CDL-AD\(2026\)013](#)).

Въпросният законопроект е част от процедура за проверка (бел.пр. – наричана също „реподбор“) на съдиите, започнала в Молдова през последните години. Венецианската комисия и DGI подчертаха важността на запазването на независимостта и липсата на произвол по време на процеса.

Анализът на законопроекта по същество се фокусира върху няколко ключови момента: (1) прехвърляне на компетентност от Комисията за подбор и оценка на съдии (орган в рамките на Висшия съвет на магистратурата - BMC, наричан по-долу CSEJ) към Комисията за оценка на съдиите (наричана по-долу комисията за оценка) по отношение на оценката на финансовата почтеност; (2) засилен преглед на финансовата почтеност, при който неуспехът на финансовия показател ще доведе директно до „неуспешна оценка“; (3) несигурността на последствията и липсата на ясно правно основание в случай на неуспех на оценката на почтеността; (4) настоящата липса на необходимите процедурни гаранции; (5) осъществимостта на предложената времева рамка; и (6) рискът от многократно прилагане. В заключение, Комисията и DGI отправят следните ключови препоръки:

1. Институционалният капацитет следва да бъде увеличен, за да се даде възможност на CSEJ да преразглежда и преоценява съответните закони.
2. Методологията на предложения модел следва да бъде преразгледана, така че да позволява по-широка индивидуална оценка, основана на балансиран анализ на съдебната дейност.
3. Проектозаконът следва да посочва ясни и предвидими правни последици от неуспешна оценка на почтеността, в съответствие с изискванията за правна сигурност, справедлив процес и пропорционалност.
4. Необходимите процедурни гаранции, налични съгласно рамката за реподбор (Закон № 252/2023), следва да бъдат разширени и върху новия модел.
5. Съдебният контрол върху оценката на финансовата почтеност следва да бъде достатъчен и следва да се провежда по начин, съответстващ на стандартите, определени от Европейския съд по правата на човека.
6. Следва да бъдат включени правни разпоредби, гарантиращи временния характер на предложения модел.
7. Следва да бъдат налични гаранции срещу многократно прилагане на предложения механизъм към едни и същи съдии.

Можете да намерите пълния текст на Становището [тук](#).

Генерален съвет на съдебната власт (Consejo General del Poder Judicial)

Няма закон без независими съдии

По повод церемонията по закриването на Конференцията на председателите на магистратските съдилища, която се проведе в Гранада, Исабел Перело, председател на Върховния съд на Испания и на Генералния съвет на съдебната власт, произнесе [реч, посветена на независимостта на съдиите](#).

Централното послание беше недвусмислено: няма върховенство на закона без независими съдии. Изказването на г-жа Перело подчерта принцип, който е в основата на демократичните конституционни системи, а именно, че съдебната власт трябва да може да изпълнява функциите си свободно, без външен натиск или намеса и с гаранциите, необходими за защита на правата на гражданите и законността на публичните действия.

Г-жа Перело припомни, че съдебната независимост не е абстрактно институционално понятие, а практическа гаранция за функционирането на демокрацията. Тя гарантира, че съдиите могат да решават делата безпристрастно, да защитават основните права и да действат като контрол върху упражняването на публична власт. Тя също така подчерта, че общественото доверие в правосъдието зависи от съдилищата, които са не само независими, но и отговорни, прозрачни и ангажирани с най-високите професионални стандарти.

Тя допълнително подчерта, че силата на една правосъдна система зависи от повече от самото законодателство. Една надеждна и устойчива съдебна система изисква добре обучени съдии, силна институционална подкрепа и твърд ангажимент към конституционните ценности, правата на човека и върховенството на закона. В тази връзка нейната намеса послужи и като напомняне за важността на защитата на съдиите при упражняване на техните задължения, особено в среда, в която те могат да се сблъскат с натиск, критика или опити за подкопаване на авторитета им.

Това послание е особено актуално в настоящия европейски контекст, където съдебната независимост остава крайъгълен камък на демократичната устойчивост и ключов елемент в защитата на върховенството на закона. Гарантирането, че съдиите могат да изпълняват ролята си независимо, е от съществено значение не само за доброто правораздаване, но и за поддържане на доверието в демократичните институции като цяло.